

Joprojām cieņā

DIENAS
TĒMA

tu vīrietim uzdāvināsi par desmit eiro? Mums ar māsu bija sieviešu sarunas, un viņa sūdzējās, ka vīrs no rīta, griežot maizi, vienmēr šausmīgi drupinās un pēc tam drupačas ir pa visu virtuvi," stāsta Rita. Paturot šo sarunu prātā, viņa internetā uzgājusi mazu, plaukstu izmēra putekļsūcēju, kas paredzēts drupaču savākšanai, turklāt maksājis vien astoņus eiro. Šo ierīci pasūtījis un māsu vīram uzdāvinājis, domājot to vairāk kā joku. Beigu beigās joku dāvana izrādījies lielisks ieguvums. "Viņiem tas vēl tagad kalpo, un māsa saka, ka tā ir vislabākā Ziemassvētku dāvana, kāda viņiem jebkad ir uzdāvināta. Viņa katru gadu man saka paldies," smeja Rita. "Ne vienmēr labākā dāvana ir tā, kura visdārgākā. Citreiz visdārgākā dāvana izrādās visnoderīgākā. Es esmu daudzreiz dārgākas dāvanas pasniegusi, bet tādu iespaidu tās nav atstājušas," viņa atzīmē.

Mazā putekļsūcēja saņēmējs Andrejs atzīst, ka par dāvanu nemaz nesūdzas – to sanākot izmantot katru otro vai pat katru dienu. "Sākumā šķita, ka vienkārša dāvana, bet, kad sāku lietot, tad tikai sapratu tās praktisko nozīmi. No tāda lēta gadžeta tūri parocīga un praktiska lietiņa. Šis bija kā mērķi trāpīts," viņš saka.

Gadās arī misēkli

Katra sieviete svētkos no mīlotā vīrieša cer saņemt ko īpašu, izsmalcinātu un viņai piemēlētu. Panna vai citi sadzīviski priekšmeti izsapņotajam reti kad atbilst. Tā bijis arī ar Zani, kura, diskutējot ar vīru, vienojusies, ka šogad viens otru īpaši pārsteigs. Patiešām, saņemot dāvanā kastīti ar zināmu apakšveļas zīmola logo, Zane bija patīkami satraukta, tomēr, atverot iepakojumu, ieraudzījusi kaut ko līdzīgu Ziemassvētku vecīša palīdzes tērpiņam, kuram gan nebūtu nekādas vainas, ja vien izmēru tabuliņā nebūtu norādīts burtiņš "S". "Kā lai es uz sava XL ķermeņa to uzstiepu?" viņa piktojas. "Tas pat fiziski nav iespējams."

Bet Rasmai interesanta pieredze draugu kompānijā. "Dāvanu izvēli vīrieši visbiežāk uztic savām sievām, un tieši tā pirms vairākiem gadiem izdarīja Valdis, kurš tikko bija apprecējis Natāliju. Svinībās ar draugiem pa mazai dāvāniņai zem eglītes katrs bija sagatavojis visiem svinētājiem," viņa stāsta. Kad Rasma apskatīja kādu savu paciņu, viņa sāka gardi smieties. Šķelmīgās acis raisīja minējums par pikantām dāvanām pusmūža šķirtenei. "Es teicu Valdim, ka braukšu pie viņa un

iešu vannā," viņa smējās. Kas tā par savādu ideju – uz vannu pie jaunlaulātajiem? "Ko tad viņš man dāvina vannas burbuļbumbas! Bijis pie manis desmitiem reižu, gājis vannas istabā un lieliski zina, ka manā mājā ir tikai duša!" viņa paskaidroja. Vēlāk tā patiešām arī noticis, Rasma izbaudījusi vannas priekus draugu ģimenē. "Un ko par to Natālija sacīja?" kompānija apprasījies, apspriežot misēkli nākamajos svētkos. "Neko," smējās Rasma, "uzvārīja tēju, pasēdējām, lai man nav sakarsuši pēc vannas laukā jāiet."

Cenšas sagādāt pārsteigumu

Lielākā daļa respondentu visā Baltijā neslēpa, ka dāvanu iegādē sekos atlaižu piedāvājumam un meklēs izdevīgāko. Daudzi dod priekšroku paši doties uz veikaliem, nevis pirkt dāvanas internetā. Kādā citā pētījumā savukārt noskaidrots, ka 41 procenti aptaujāto grasās iepirkties veikalos, iepirkšanās centros vai Ziemassvētku tirdziņos, 17 procenti izmantos interneta vietnes, bet gandrīz katrs ceturtais plāno iegādāties dāvanas gan klātienē, gan tiešsaistē. Kamēr klātienē veikalos visvairāk iecienījuši aptaujātie virs 60 gadiem, iedzīvotāji līdz 39 gadu vecumam priekšroku dod Latvijas interneta veikalos.

Biedrības "Radi vidi pats" aktīvistē Anna Paula Gruzdiņa ar prieku atzīst, ka Ziemassvētki viņai patīk, jo cits citam tad vēltām laiku, uzmanību, domājam, kā sanāksanu padarīt interesantāku, kaut vai izmēģinot jaunu recepti. "Man ļoti patīk apdāvināt citus, tas rada prieku," viņa saka.

Viņas ģimenē gan lielākoties dāvina praktiskas dāvanas. "Parasti slepeni vienojamies un izvēlēto cilvēku pārsteidzam. Šogad kopā ar brāļiem mammai dāvināsim trauku mazgājamo mašīnu. Tā ir tāda resursu apvienošana," skaidro Anna Paula un lūdz viņu līdz svētkiem nenodot, lai saņēmējai pārsteigums.

Rakstīt vēstuli Ziemassvētku vecītim, pavēstot par savām vēlmēm, protams, var jebkurā vecumā, un Anna Paula, lai arī vairs nav maza, to joprojām dara – sava prieka pēc. "Protams, foršāk ir tad, ja kāds uzmin manu vēlēšanos, nevis pasaku priekšā," viņa smaidot piebilst.

"Man personīgi šķiet simpātiski dāvināt otram pieredzi vai laiku, ko pavadīt kopā. Pagājušajā gadā brāļim uzdāvināju biļetes uz Liepājas teātri. Tikai tādēļ, lai viņš pie mums atbrauktu.

Protams, ir grūti saplānot laiku, pastāv risks, ka var neatbraukt, bet ir jādod sev un otram iespēja pavadīt laiku kopā."

Neņemiet kredītu, esiet radoši!

Vēl kāda tendence, kas pēdējos trīs gadus gan nav pētīta detalizēti, ir aizņemšanās pirms svētkiem, lai apdāvinātu tuviniekus. 2019. gadā šādi rīkojās 14 procenti Latvijas iedzīvotāju. Visbiežāk kredīta iespējas tika meklētas bankā vai pie nebanku aizdevējiem, ņemot ātro kredītu, atverot kredītlīniju vai izmantojot citu, līdzvērtīgu pakalpojumu, tostarp pērkot preces uz nomaksu. Vienlaikus aptaujā secināts, ka lielākā daļa jeb 96% iedzīvotāju tomēr nevēlētos saņemt dāvanas, kas iegādātas uz parāda. Lai arī summa, ko ļaudis plānoja aizņemt, bija līdz 100 eiro, lielākoties kredītu ņemt bija gatavi tieši ļaudis ar zemiem ienākumiem. Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, kas veica aptauju, neslēpa, ka sabiedrības spiediens mudina iegādāties arvien dārgākas dāvanas – to atzinis 61 procenti aptaujāto. Tāpēc PTAC kampaņā "Sauc lietas īstajos vārdos" skaidroja aizņemšanās sekas, uzsverot, ka svētkiem nevajadzētu kļūt par finansiālu slogu ilgam laika periodam.

Biedrība "Radi vidi pats", kas piekopj "zaļo domāšanu", iedibināta mazo *šruntiņu* loterija. "Noteikums ir tāds, ka neko nepērkam, bet nesam kaut ko, kas ir mājās

un pašam vairs nav tik ļoti aktuāls, bet joprojām ir simpātisks, lietošanas kārtībā, varētu būt noderīgs," pastāsta Anna Paula, "bet tas droši vien iespējams tikai tadā cilvēku aplī, kopienā, kur tas ikvienam ir saprotami. Līdz šim gan man nav sanācis šajā loterijā piedalīties daudz, un kovida laikā arī kopā nāksana izkrita, bet šis tas noderīgs ir bijis."

Kāds tikmēr lieliski izmanto korporatīvās dāvanas, ko nereti saviem partneriem sagādā lielās kompānijas un mazāki uzņēmumi, šāda tradīcija ir visā pasaulē.

Šāds stāsts ir Aigaram, kurš strādā kādā uzņēmumā, kuru bieži vien apdāvina sadarbības partneri. Katru gadu viņa īpašumā nonāk aptuveni piecas dažādu izmēru krūzītes ar visnotaļ savdabīgām apdrukām. Vīrietis uzņēmumā strādā jau septiņus gadus, ja viņš būtu paturējis visas *dālavas*, plauktā būtu aptuveni 35 dažādas krūzes. "Sieva to nepieļautu," viņš smejas un atzīstas, ka krūzes mēdz atdāvināt radiem un draugiem. "Nezinu, kur citur tās likt, izmest arī žēl, galu galā laba krūze, un cilvēki taču piedomājuši, tās pasūtīt. Varbūt vienīgi noziedot kādam," vīrietis aizdomājas.

Bet pie Aigas reiz pusdienās ieradās vīramāte un cita starpā pastāstīja, ka viņai ļoti patīk kāds konkrēts tēju ražotājs, reiz pat no tā saņemusi tēju dāvanā, ko gan tā arī neesot ne atvērusi, ne nogaršojusi. Te Aiga atminējās, ka pērn no runātājas saņemusi Ziemassvētku dāvanā tēju ar beigušos termiņu no tā paša ražotāja. "Nezinu gan, vai šāds žests dāvanai ir labs vai nē, jo atdāvināt dāvanas nav īsti pareizi, bet nu jāatzīst, tēja gan garda," sieviete labsirdīgi nosmej.

PADOMI

KĀ IZVĒLĒTIES ZIEMASSVĒTKU DĀVANAS?

- **Padomā par saņēmēju.** Visvairāk tiks novērtētas tās Ziemassvētku dāvanas, kas atspoguļos konkrētā cilvēka personību un hobiju. Ir īpaši svarīgi apsvērt, kādas dāvanas draugiem būs vispiemērotākās, ja jums jāapdāvina bērni, īpaši jācenšas trāpīt viņa interešu lokā, tad prieks būs milzīgs!
- **Nebaidieties jokat.** Jā, Ziemassvētku dāvanas var būt ļoti nopietnas, aizkustināt sirdi un atklāt jūtas, taču tās var būt arī jautras un pavisam nesaistošas. Šāda izvēle ir lieliski piemērota gan jūsu mīļajiem, gan draugiem, kuriem ir lieliska humora izjūta.
- **Pievērsiet īpašu uzmanību detaļām.** Rūpīgi izvēlēta dāvana ir pirmais solis, bet ne mazāk svarīgi ir tas, kā to iesaiņojat. Protams, jūs vienmēr varat iegādāties vienkāršu dāvanu maisiņu, bet, ja vēlaties atstāt neizdzēšamu iespaidu, jums vajadzētu ieguldīt šajā nodarbē nedaudz vairāk laika.
- **Iepriekš apdomājiet budžetu.** Šis jautājums daudziem neliek mieru, tomēr šajā gadījumā viss ir atkarīgs no jūsu finansiālajām iespējām. Aprēķiniet, cik daudz dāvanu jums šogad būs nepieciešamas un cik daudz jūs varat iztērēt katrai no tām. Tomēr nevajadzētu pieņemt, ka tikai dārgas luksusa dāvanas var būt ievēribas cienīgas. Arī ar ne pārāk dārgām dāvanām iespējams ļoti patīkami pārsteigt to saņēmēju.
- **Ievērojot visus šos padomus un iepazīstoties ar populārākajām izvēlēm, labāko Ziemassvētku dāvanu ideju meklēšana neaizņems ilgu laiku. Dāvanu sagatavošana patiesībā var sagādāt daudz prieka – nepieciešams tikai veikt šim procesam pietiekami daudz laika. Jo ātrāk sāksiet, jo vairāk panāksiet!**